

МИРОСЛАВ СКОРИК – УКРАЇНСЬКИЙ ДЖАЗОВИЙ КОМПОЗИТОР

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі досліджено творчість українського композитора та піаніста Мирослава Скорика. Акцентовано увагу на джазових доробках у творчості митця.

Ключові слова: Мирослав Скорик, джаз, композиція, новаторство, розвиток.

Abstract

The paper examines the work of the Ukrainian composer and pianist Myroslav Skoryk. Emphasis on the jazz part of the artist's work was made.

Keywords: Myroslav Skoryk, jazz, composition, innovation, development.

Вступ

В українській музичній культурі існують постаті, творчість яких справила вагомий вплив на її розвиток. До таких особистостей належить видатний український композитор, музикознавець, диригент Мирослав Скорик.

Мирослав Скорик, передусім, відомий як композитор класичного спрямування. Водночас, у доробку митця є чимало джазових творів, що здобули популярність як в Україні, так і закордоном. Історія написання цих композицій залишається малодослідженою в українському мистецтвознавстві.

Метою роботи є дослідження творчості Мирослава Скорика у контексті його джазового доробку.

Результати дослідження

Мирослав Скорик народився у 1938 р. у передвоєнному Львові у сім'ї інтелігентів. Домашнє музикування батьків композитора та сімейний зв'язок із Соломією Крушельницькою мали помітний вплив на дитинство та подальшу кар'єру Мирослава Скорика [4, с. 2-4]. Він прославився як композитор та піаніст, за свою творчу діяльність був удостоєний низки нагород та звань: заслужений діяч мистецтв УРСР, народний артист України, Герой України, у 1987 р. одержав Національну премію ім. Т. Г. Шевченка.

У 1945 р. Мирослава Скорика віддали до класу фортепіано у Львівській музичній школі при Львівській консерваторії, де його видатні здібності відразу ж здобули увагу вчителів та учнів [4, с. 3-4]. У період «радянзації» Заходу України, коли радянська влада силоміць калічила долі усіх, кого вважала «небезпечним для режиму», сім'ю Скориків було депортовано до Сибіру. Там юний митець продовжив здобувати музичну освіту за класом скрипки та фортепіано, беручи уроки у вчителів місцевої музичної школи.

У 1955 р., після смерті Сталіна та початку «хрущовської відлиги», Скорикам було дозволено повернутися до Львова [4, с. 5]. Тут майбутній композитор завершив здобуття повної середньої освіти, а також успішно закінчив Львівську консерваторію. У студентські роки Мирослав Скорик починає активно створювати власні твори, використовуючи особливий, індивідуальний підхід до синтезу музики. Велику зацікавленість у композитора викликає джазова музика.

Джаз як музичний стиль виник на межі XIX-XX ст. у США. За декілька десятків років, після завершення Першої світової війни, цей стиль набув світової популярності. Завдяки цьому джаз проник до Європи, де не втрачав своїх позицій ще півстоліття. У Радянському Союзі ставлення до джазу було неоднозначним, адже цей музичний стиль, у контексті країни його походження, розглядався як ворожий.

У добу «хрущовської відлиги» відбувається послаблення владного контролю над різними сферами життя громадян, налагоджуються зв'язки з країнами Заходу. Так, у 1962 р. з гастрольями у Києві

побував всесвітньо відомий джазовий виконавець Бені Гудмен [1]. Це помітно вплинуло на розвиток джазу в УРСР та викликало інтерес до цього музичного стилю в українських композиторів.

До джазового доробку Мирослава Скорика належать твори «Блюз для фортепіано», «Три джазові п'єси» («У народному стилі», «Нав'язливий мотив», «Приємна прогулянка»), «Джазові парафрази творів Людвіга ван Бетховена» («Апасіоната», «Місячна соната», «Для Елізи»).

У 1963 р. Мирослав Скорик заснував власний джазовий ансамбль – «Веселі скрипки». У різний час учасниками цього колективу були Любов Чайковська, Петро Дроща, Богдан Каськів, Артур Микитка, Андрій Зінько, Володимир Щесюк, Олександр Петрашек, Галина Петрашек, Галина Самохваленко, Наталя Гавриленко, Зоряна Панасюк, Надія Рикова та інші [3, с. 186]. Співпраця викладачів та студентів Львівської консерваторії відразу ж сподобалась поціновувачам музики з багатьох куточків Радянського Союзу, до складу якого тоді входила Україна. Так, за три роки виступів «Веселі скрипки» дуже часто потрапляли на радіо й телебачення. До репертуару ансамблю входили такі пісні, як «Львівський вечір» (слова Б. Стельмаха, музика М. Скорика), «Не топчть конвалій» (слова Р. Братуня, музика М. Скорика), «Аеліта» (слова Б. Стельмаха, музика М. Скорика), «Карпати» (слова М. Петренка, музика М. Скорика).

Особливе місце у творчості композитора займає пісня «Намалюй мені ніч» у виконанні Любові Чайковської. Цю пісню Мирослав Скорик написав на вірші українського письменника Миколи Петренка. Романтична «Намалюй мені ніч» відразу ж набула величезної популярності як в Україні, так і за кордоном, особливо, серед української діаспори.

У 1966 р. Мирослав Скорик змушений відійти від роботи у «Веселих скрипках», що було обумовлено його переїздом до Києва та початком роботи у Київській консерваторії. За два роки до цього композитор написав музичний супровід до фільму С. Параджанова «Тіні забутих предків», що зробило його однією з передових постатей в українській музиці [4, с. 7].

Як узагальнено відзначає Тетяна Ланіна, «принципово нове звучання музики Мирослава Скорика призвело до певної «відлиги» в одноманітній лінійці масової естрадної пісні у СРСР у 1960-х рр. Особливістю стилю музики композитора є універсальність та мобільність, постійний пошук із використанням кращих здобутків естетики неофольклоризму, неокласицизму, неоромантизму» [3, с. 187].

Ольга Коменда зауважує, що «Мирослав Скорик поєднує риси джазу з особливостями академічної музики – на рівні гармонії, акордики, композиційних форм, тембрового мислення» [2, с. 71].

Джазові твори Мирослава Скорика отримали визнання не лише українських поціновувачів музики, але й привернули увагу американської музичної критики. Так, музичний критик «Washington Post» Джозеф Мак Лілан писав, що «Мирослав Скорик – композитор з особливою ідентичністю, майстер багатьох технік (джазу, народної та модерністської музики), які він вміло використовує для надання неповторного, переливчастого звучання своїх творам» [4, с. 2].

Висновок

Отже, Мирослав Скорик – одна з найвідоміших особистостей в українській культурі ХХ ст. Творчий доробок композитора приніс йому визнання як в Україні, так й у світі. Окрім класичного стилю, у якому переважно працював Мирослав Скорик, у його доробку є чимало джазових композицій, які стали вагомим внеском у розвиток джазу в Україні. Найбільш дослідженими з-поміж джазових пісень Мирослава Скорика є ті, що він написав у роки роботи у джазовому ансамблі «Веселі скрипки» – композиції «Намалюй мені ніч», «Львівський вечір», «Не топчть конвалій», «Аеліта». На противагу цьому, більш академічні твори з джазовими мотивами авторства Мирослава Скорика залишаються малодослідженими – зокрема, композиції «Блюз для фортепіано», «Три джазові п'єси», «Джазові парафрази творів Людвіга ван Бетховена».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. До 115 річчизни з дня народження Бені Гудмена. URL: <https://www.kyivpost.com/uk/post/33561>
2. Коменда О. Естрадно-джазові твори Мирослава Скорика. *Передові наукові новини*. 2013. № 42. С. 67-72
3. Ланіна Т. Естрадна творчість Мирослава Скорика 60-х років ХХ ст. в контексті історії українського вокального ансамблевого мистецтва. *Молодий вчений*. 2018. № 11. С. 185-188.
4. Markiw V. *The Life and Solo Piano Works of the Ukrainian Composer Myroslav Skoryk*. New York : The Edwin Mellen Press, 2010. 16 p.

Гончар Богдан Віталійович – студент групи БМІ-226, факультет інформаційних електронних систем, Вінницький національний технічний університет, e-mail: bogdgonchar@gmail.com

Науковий керівник - Сідлецька Тетяна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sidletska79@gmail.com

Bogdan Honchar – student of Faculty of Information Electronic Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bogdgonchar@gmail.com

Supervisor - Sidletska Tetiana I., PhD (Art criticism), Associate Professor of Social and Political Sciences Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sidletska79@gmail.com